

# Finansklagenemnda Skade

## Avgjørelse FinKN-2020-472

15.6.2020

**Nemi Forsikring**

**Bygning - innbo (kombinert)**

Erstatningsoppgjør etter brann – dør i vesentlig samme stand – akseptert resultat?

Det oppsto brann hos en beboer i et sameie. Brannvesenet måtte bryte opp en dør til sikredes leilighet. Dette medførte at døren måtte skiftes. Det viste seg at det ikke var så lett å finne en dør som var lik, både teknisk og visuelt. Blant annet hadde den forrige døren hatt to låser, men den selskapet fant hadde kun én. Selskapet viste til at denne døren var i vesentlig samme stand som den gamle. Det ble opplyst fra leverandør av døren at dersom det ble satt inn en ekstra lås i døren, ville leverandør trekke sin branngodkjenning. Døren ble satt inn med to sikkerhetslåser og kikkhull. Sikrede mente døren ikke var i vesentlig samme stand som tidligere når den ikke var godkjent som brannsikker, samt at selskapet ikke hadde lov til å sette inn en dør som ikke var brannsikker på grunn av forskrift som blir utløst ved utskiftning. Sikrede bestred videre at han hadde akseptert at det skulle settes inn dør som ikke tilfredstilte krav til branngodkjenning. Nemnda kom til at det ikke var dokumentert at den nye døren avvek vesentlig fra den døren som ble ødelagt.

---

### Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning etter brannskadeoppgjør, herunder spørsmål om selskapet har erstattet branndør i henhold til vilkårene.

Sikredes bygningsforsikring har bl.a. følgende vilkår:

#### **2. Bygningsforsikringen omfatter**

##### **2.4 Påbud fra offentlig myndighet**

Merutgifter til skadeutbedring av bygning forsikret her, er dekket inntil kr. 3 mill. når merutgiftene skyldes påbud gitt med hjemmel i lov eller offentlig forskrift.

Påbudet må gjelde den skadde del av bygningen, og være en direkte følge av skaden. Unntatt er utgifter ved påbud som myndighetene hadde hjemmel til å gi selv om skaden ikke hadde inntruffet.

(...)

#### **4. Skadeoppgjør og erstatningsberegning**

FAL § 6-1 er fraveket. I stedet gjelder bestemmelsene i dette kapittelet.

##### **4.1 a. Fullverdi - bygning**

Fullverdiforsikret bygning er forsikret for inntil hva det på skadedagen ville ha kostet å gjenoppføre tilsvarende, eller i det vesentlige tilsvarende, bygning på skadestedet (gjenoppføringsprisen).

Døren til sikredes leilighet ble brutt opp og ødelagt av brannvesenet under en brann i sikredes naboileilighet 1.1.16. Døren hadde blant annet teakutforing, kikkhull og to sikkerhetslåser.

Selskapet erkjente ansvar for døren over sameiets bygningsforsikring. R. ble engasjert av selskapet for å utbedre skadene. R. forsøkte å finne en erstatningsdør som var lik den forrige, men hevder at dette var vanskelig. Sikrede mener det var enkelt å finne maken dør og ga klart uttrykk for at han

ønsket en lik dør som den forrige. Ny dør ble bestilt av R. uten at partene var blitt enige. Partene diskuterte mulige tilpasninger i døren for å få den slik sikrede ønsket. Den 13.6.16 skrev representanten fra R. til sikrede:

Har pratet med fabrikken og vi får lov til å montere sikkerhetslås i dørene, men de er ikke testet så i utgangspunktet skal branngodkjenningsmerket fjernes.

Dette er grunn til at dørene er levert med FG godkjent låskasse og sylindere.

Ønsker du at vi allikevel monterer ekstra lås så er låsesmed bestilt og satt på vent til du godkjenner montering.

Sikrede svarte at dette ikke var noe alternativ, og han ønsket en dør som var tilsvarende den som var ødelagt. Selskapet viste til at sikrede etter vilkårene måtte akseptere en dør som var i vesentlig samme stand. Det opplyste videre om hvilke muligheter sikrede nå sto ovenfor:

Vi har funnet 2 leverandører av dører med teakoverflate. Den ene bortfalt pga overflatefinish. Dører som er bestilt har ikke godkjenning i forhold til dagens brannkrav med en sikkerhetslås montert, men medfølgende låsesystem for dør tilfredsstiller gjeldende krav både for brann og sikkerhet. Denne er FG-godkjent og er mye mere solid enn deres gamle låsekasse. Det er her ikke behov for en ekstralås i dør. Min vurdering er at med tanke på innbrudd så er ny dør innenfor det vi definerer som vesentlig tilsvarende.

Dere fikk nå et tilbud av R om at de kan montere en sikkerhetslås i dør, men at branngodkjenning på dør da vil bortfalle. Trolig gjelder dette de dørene dere allerede har montert i blokken også. På 80-tallet var det vanlig at dører ble bestilt fra fabrikk uten ekstralås og at denne ble ettermontert - da også uten å tenke på brannsikkerheten. Jeg har i dag sendt en henvendelse til Direktoratet for byggkvalitet for at de skal se om de finner ut om deres gamle dører er branntestet med sikkerhetslås - noe de trolig ikke er.

Det er slik at R har skiftet prosjektleder midt i prosessen. De burde ha avklart problemstillingen med dere så snart de fikk beskjeden. Dette er beklagelig.

Slik jeg ser det så har vi nå 3 valg for problemstilling:

1. Dører monteres som de er med godkjent låsesystem.
2. Dører monteres med ettermontert låsekasse. Branngodkjenning vil da falle bort.
3. R burde ha varslet om dette ved bestilling. Dersom dere ikke ønsker dørene montert så beholder R disse og dere vil få utbetalt en kontanterstatning for det dørene med montering vil koste.

Hører fra dere hva dere bestemmer dere for.

Selskapet forsøkte å finne ut av hvor mange sikkerhetslåser den forrige døren var godkjent med, men fant ikke noe svar. Selskapet viste da til at sikrede enten måtte finne en løsning selv eller akseptere én av de andre løsningene. Selskapet hadde funnet ut at den tidligere døren antakelig var produsert før 1985. Videre fremgikk av brev til sikrede:

Vi er der nå at det ikke lar seg gjøre å få tak i eksakt maken dør. Dette er bare å beklage, men slik er det. Dere har derfor valgene 1-3, ref mail av 13.06.2016.

Sikrede opprettholdt sitt krav om to sikkerhetslåser og en dør av samme kvalitet som tidligere.

Takstmann skrev til selskapet den 2.9.16 at alt nå var klart for å montere døren etter siste befaring. Følgende hitsettes fra e-posten:

Siste nytt er at befaring mellom sikrede og R gikk bra. R har skaffet hengsler som de har sendt til lakking for å få messingfarge.

Når dette er gjort har sikrede gitt aksept for at de får lov til å montere dør.

Døren ble montert slik de var bestilt fra R. sin side i september 2016.

Sikrede kontaktet selskapet i januar 2019 og anførte at døren ikke tilfredsstilte krav til brannsikkerhet i henhold til retningslinjer for klassifikasjon fra produsent. Han bestred at han hadde godkjent at det ble satt inn en dør som ikke var branngodkjent og hevdet at selskapet ikke kunne overlate til kunden å velge en dør som ikke var branngodkjent. En tilbakemelding fra

produsent S. ble fremlagt. Selskapet opprettholder imidlertid sitt standpunkt om at R. hadde levert en dør tilsvarende det sikrede hadde hatt tidligere, og viste til at sikrede hadde valgt en løsning han visste ikke var i tråd med fabrikantens godkjenning.

Saken ble klaget inn for Finansklagenemnda for en avklaring.

Sikrede innhentet i forbindelse med behandlingen i sekretariatet en ny fagkyndig uttalelse fra F. vedrørende krav som utløses i forbindelse med bytte av dør og hva som gjaldt for opprinnelig den opprinnelige. Fra denne hitsettes følgende sitat:

## **2. Regulerende krav dører**

### **Forskriftskrav**

Da bygningen ble oppført gjaldt sannsynligvis Byggeforskrift 1969 (hvis dør var fra ca 1985). Brannkrav til leilighetsdører i felles trappeoppgang var da B30. For eksisterende bygninger gjelder Forskrift om brannforebygging. Iht denne skal alle bygninger oppført før 1985 oppgraderes til minimum sikkerhetsnivå i BF85/87. Krav til leilighetsdører er etter BF85/87 det samme som etter Byggeforskrift 1969. Tilsvarende brannklasse (men etter nyere teststandarder) gjelder for leilighetsdører etter TEK10/TEK17.

**Eldre dører** som godkjent for bruk i Norge er klassifisert etter NS 3919. (Typisk klassifisering B30, B30S, A60 etc). Denne standarden benyttes ikke lenger og er erstattet av felleseuropeiske standarder (se under) som ble innført i 2007. Da godkjenningsperioden for dører godkjent etter NS 3919 er nokså lang for noen leverandører, så kan det fortsatt omsettes dører godkjent etter denne standarden. Hvis disse skal benyttes i nye byggverk, må tilleggskrav i VTEK10/VTEK17 oppfylles (dette innebærer ekstra tiltak for å sikre røyktetting for kaldrøyk).

**Nye dører** skal testes og klassifiseres etter felleseuropeiske standarder; NS-EN13501-1, NS-EN1634-1 og NS-EN1634-3.

### **Modifisering av dører**

Dører er testet med karm og låskasse. Dette innebærer at klassifiseringen kun er gyldig med de låskassene som er spesifisert i typegodkjennelsen. Ved bestilling av dør, leveres denne med utfresing tilpasset den/de aktuelle låskassene.

Alle fysiske inngrep på brannklassifisert dør kan medføre at brannklassifiseringen blir ugyldig. Dette innebærer at leverandøren ikke lenger har (eller kan ta) ansvar for kvaliteten. Ev modifisering kan kun utføres i samråd med leverandør og etter deres anvisning.

## **3. Utskifting av branndør**

Inngrep/endringer i branncelleskiller skal som hovedregel byggeanmeldes. (Jf Plan- og bygningslovens §20-5 og SAK10 kap 4 er det bare mindre tiltak innenfor en branncelle som er unntatt søknadsplikt. Arbeider i brannskiller er søknadspliktig.). Ved erstatning av gammel branndør med ny tilsvarende dør, er det nok likevel praksis å ikke byggeanmelde utskifting av enkeltdører. Dette vil også kunne være forsvarlig forutsatt at arbeidene utføres av kompetent personell og det påses at det benyttes dør med riktig brannklassifisering og at montasjeanvisningen følges.

## **4. Oppsummering**

Hva som er årsaken til at døren skiftes ut er ikke relevant i forhold til hvilket krav som stilles til døren som monteres som erstatning. Det er forskriftsstridig å montere uklassifisert dør i branncelleskille da dette medfører at bygningen kommer i strid med Forskrift om brannforebygging.

Det må også tillegges at en brannklassifisert leilighetsdør først og fremst skal holde tilbake brann fra startbranncellen og således beskytte rømningsveien til de øvrige beboerne i oppgangen. Svekkede brannskiller mot rømningsvei påvirker sikkerheten til alle beboere i oppgangen.

Sikrede viste til at hans dør nå var forskriftsstridig. Selskapet opprettholdt sitt standpunkt etter en gjennomgang.

**Sikrede** anfører at den nye døren ikke er i "vesentlig samme stand" som den forrige fordi den ikke er branngodkjent. Døren tilfredsstiller derfor ikke kravet om samme funksjon. Dokumentasjon fra

F. viser at det er et krav til brannsikker dør ved utskiftning. Sikrede har dessuten flere mangelskrav ved døren som ikke er blitt rettet opp i. Han ønsker å forholde seg til selskapet, og ikke til R.

All korrespondanse i saken har vært skriftlig, og det kan ikke dokumenteres at han positivt har akseptert at det ble satt inn en dør som ikke var branngodkjent. Selskapet kan uansett ikke overlate til ham som beboer og styreleder å avgjøre dette. Sikrede ber konkret om svar på om det har anledning til å sette inn en dør som ikke er lyd- og branngodkjent.

**Selskapet** anfører at døren er erstattet med en dør i vesentlig samme stand som tidligere.

Selskapet har strukket seg langt for å få en løsning som var i tråd med sikredes krav, men dette lot seg ikke gjøre. Han valgte da selv den løsningen som nå står ved en befaring sammen med takstmann og R. i begynnelsen av september 2016. Det ble gjort uttrykkelig oppmerksom på at døren ikke lenger ville være branngodkjent av produsent med de nye tilpasningene.

Selskapet avviser at brannen utløste noe påbud fra offentlige myndigheter. For øvrige mangler ved utførelsen må sikrede rette en reklamasjon direkte ovenfor R.

### **Finansklagenemnda Skades begrunnelse**

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig for ny dør.

Ifølge vilkårene skal den skadede gjenstand settes tilbake til "vesentlig tilsvarende stand" som før skaden. Dette betyr at tilbakeføringen må skje slik at døren får tilnærmet samme funksjonsevne, kvalitet og egenskaper som umiddelbart før skadetidspunktet. Vilårene dekker ikke oppgradering av døren til bedre standard enn før skaden.

Nemnda forstår sikrede slik at han krever en dør av samme kvalitet som tidligere med to sikkerhetslåser og som er i samsvar med brannforskriftene. Nemnda forstår videre saken slik at sikrede fikk tilbud om tre alternativer:

1. Dører monteres som de er med godkjent låsesystem.
2. Dører monteres med ettermontert låsekasse. Branngodkjenning vil da falle bort.
3. R burde ha varslet om dette ved bestilling. Dersom dere ikke ønsker dørene montert så beholder R disse og dere vil få utbetalt en kontanterstatning for det dørene med montering vil koste.

Ut fra den fremlagte dokumentasjonen var det godkjente låsesystemet som nevnes under alternativ 1 av en slik kvalitet at det ikke var nødvendig med ekstra lås. Alternativ 1 må derfor regnes som en dør i vesentlig samme stand som den tidligere i den forstand at den hadde godkjent låseenhet og branngodkjenning. Etter det opplyste valgte imidlertid sikrede selv alternativ 2. Han har i så fall risikoen for at branngodkjennelsen falt bort. Sikrede anfører at selskapet ikke kan overlate en slik avgjørelse til kunden. En forsikringsavtale er i utgangspunktet en avtale om å finansiere en skade, ikke en avtale om å skaffe til veie nye gjenstander. Det må være opp til sikrede å velge mellom forskjellige leveransealternativer, og her fremgikk det klart at montering av ekstra lås medførte at brannkjenningen bortfalt.

Sikrede anfører at døren er i strid med brannforskriftene. Nemnda kan ikke se at den fremlagte uttalelsen gir noen klar dokumentasjon på dette, og det er heller ikke dokumentert at den gamle døren var i tråd med de nevnte forskriftene. Nemnda kan heller ikke se at det er dokumentert at den tidligere døren var godkjent for to låseenheter.

Ut fra dette mener nemnda det ikke er dokumentert at den nye døren avviker vesentlig fra den døren som ble ødelagt.

Nemnda har ikke grunnlag for å ta stilling til hva som er avtalt mellom sikrede og R., og eventuelle reklamasjoner må uansett rettes til R. Selskapet har ikke noe resultatansvar for R.s oppfyllelser.

Avgjørelsen er enstemmig.

**Finansklagenemnda Skades konklusjon**

Selskapet gis medhold.

*Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant) og Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant).*